

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942 április 24.
Csibás Benő u. 3. II. évfolyam, 90. sz.FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDORElőfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levélcim: Zombor, p. l. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Anglia Kanadától kér katonákat

Német tengeralattjárók újabb 8 angolszász hajót süllyesztettek el — A keleti arcvonalon megsemmisült egy ellenséges erőcsoport, a magyar csapatok az arcvonál mögött eredményes tisztogató munkát végeztek — Burmában a visszavonuló kínaiak segítséget kérnek
Amerikai csapatok is résztvettek a sikertelen boulognei partraszállásban

Isztanbul, április 24.

A Stefani Iroda értesülése szerint az adeni erődben tegnap három óras riadó volt, mert az erőd előtti vizeken állítólag három japán tengeralattjárót vettek észre. A riadó általános vakrémületet okozott és a lakosság páni félelemmel rohant az óvóhelyekre. Több brit repülőgép felszállt, hogy felderítsék a japán tengeralattjárókat, de nem találtak rájuk.

A finn főváros lakossága a legnagyobb örömmel vette tudomásul a swiri arcvonalon aratott nagy finn-német sikereket. A támadó bolsevista csapatok sorozatos megsemmisítését Helsinkiben döntő győzelemként ünneplik.

Illetékes német helyen közönséges kitalálásnak minősítik a Szovjetnek azt a hírért, amely a Barents tengeren állítólag elszendvedett német veszteségekről szól. Kiemelik Berlinben, hogy a német tengeri és légi-erők az Északi Sarkvidék körül március vége óta tíz ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el mintegy 40.000 tonnányi hajótérrel, sok más hajót pedig megrongáltak. Nyilvánvaló, hogy ezek a veszteségek nyugtalanságot okoztak a szovjet lakosság körében és a szovjet kormány azért folyamodik álhírek terjesztéséhez, hogy a német veszteségek meséjével megvigasztalja a nyugtalan közvéleményt.

Az egész német sajtó vezető helyen emlékezik meg Reader vezértengernagyról abból az alkalomból, hogy a vezértengernagy most ünnepli 66-ik születésnapját. Kiemelik a nagy hadvezér kiváló haditetteit és ismertetik működésének eredményét. A Völkischer Beobachter szerint a vezértengernagynak nagy része van abban, hogy a német haditengerészet fényes sikereket aratott Anglia felett. A vezértengernagynak sok minden köszönhető a német haditengerészet fejlesztése terén és jórészt az ő érdeme, hogy a Führer ma ezzel a jelentős harci eszközrel is rendelkezik.

London

— stockholmi jelentések szerint — nagyobb reguláris csapatszallítmányokat kér Kanadától. A Svenska Dagbladet című svéd lap szerint a kérés teljesítése igen súlyos nehézségekbe ütközik Kanada részéről, miután a kanadai kormány a közelmúltban kötelezte magát arra, hogy nem küld csapatokat a tengerentúrra. Azok a kanadai csapatok, amelyek eddig a különböző angol harc-tereken harcolnak, mind önkéntesekből álltak. A jelek szerint Anglia nincs megelégedve a kanadai segítség eddigi mértékével és nagyobb-szabású csapatszallításokkal igyekszik segíteni helyzetén, amely valamennyi arcvonalon súlyos.
Itt említjük meg, hogy a Bud.

Ért. jelentése szerint Londonban olyan hírek terjedtek el, hogy a nyolc perces boulognei partraszállásban amerikai csapatok is résztvettek. A hírt hivatalosan nem erősítették meg, azt azonban hangoztatják, hogy a jövőben minden angol vállalkozásban résztvesznek az amerikai katonák is.

Egy ottawai jelentés szerint egyébként 400 kanadai katona, akiket szállítóhajón Keletáziába akartak vinni, megtagadta az engedelmességet és nem szállt hajóra arra való hivatkozással, hogy a hajón sem az elhelyezési sem az élelmezési viszonyok nem kielégítőek. Az eset nagy port vert fel és erről a kanadai hadügyminiszter is nyilatkozott. Kijelentette, hogy a fegyelmetlen katonákat meg fogják büntetni, be kell azonban vallani, hogy a katonáknak okuk volt ilyen magatartásra, tekintettel a hajón uralkodó viszo-

nyokra. Az eset felettébb jellemző az angolszász szövetségekre.

Franciaország

és Amerika viszonyának alakulása még áttekinthetetlen. A londoni Times washingtoni értesülése szerint (jelenti a Bud. Tud. Baseltől) Hull a legutóbbi sajtókonferencián azért tartózkodott a nyilatkozattól, mert Washington deklarációt készít ebben a kérdésben. Hír szerint az amerikai kormány a deklarációban felsorolja azokat az okokat, amelyek alapján Petain visszavette Lavalt a kormányba. Egyik oka ennek az — amerikai értesülés szerint, — hogy a megszállt területek francia vezetői Doriot-val az élükön ellenkormány alakítására készültek. Washingtonban változatlanul azt állítják, hogy Laval hajlandó arra, hogy a francia flotta a németek oldalán résztvegyen a háboruban.

Magyar sikerek a megszállt területeken

Berlin, április 24.

A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy a német csapatok a Donec medencében eredményes támadó és rohamosztagos vállalkozásokat hajtottak végre.

Novo Roszijszk kikötője előtt a német légi-erők megrongáltak egy tartályhajót és 2 kereskedelmi gőzöst.

A német erők Volhov vidékén megsemmisítettek egy ellenséges erőcsoportot. Légi-erők bombázták Murmanszk kikötőjét és találatokat értek el egy ellenséges kereskedelmi hajón.

Az arcvonál mögötti területeken végzett tisztogató munka során a magyar kötelékek erősen felfegyverzett bolsevista bandákat semmisítettek meg.

Lappföldön a német és finn csapatok súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek.

A Földközi tengeren német tengeralattjárók elsüllyesztettek két angol szállítóhajót és 3 parti vitorlást. A légi-erők egymást követő hullámokban bombázták Máltát.

Amerika keleti partjai előtt 6 ellenséges szállítóhajót süllyesztettek el a németek, összesen 35.000 tonna vízkiszorítással. Egy német tengeralattjáró közvetlenül egy amerikai kikötő előtt süllyesztett el ágyutűzzel egy vontató gőzöst, amely három dereglyét húzott.

Német légi-erők eredményesen bombázták délanglái katonai célpontokat. Brit gépek Németország északi területein lakónegyedekre dobtak bombákat. A polgári lakosság közül néhány halott és sebesült áldozata van a támadásnak. Nyolc támadó gépet lelőtt a légvédelem.

Az angol légi-erő április 11-e és 20-a között 161 gépet veszített, míg a német veszteség a nyugati arcvonalon ugyanezen idő alatt 25 gép volt.

Az afrikai harcok

Az olasz főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy Északafrikában az olasz csapatok javára végződtek a felderítő osztagok csatározásai. Egy felderítő megsemmisített egy brit repülőgépet.

A tengely erős kötelékek eredményesen folytatták Málta bombázását. Az ellenség Bengházira, Comisora és Raguzára dobott bombákat. Málta felett hat, olasz területek felett két brit repülőgép semmisült meg légiharcban.

Ara 10 fillér

A magyar nő

is résztvesz abban a gigantikus küzdelemben, amely a szebb jövő kiépítéséért folyik most. Nemcsak a frontokon, lövészárkokban, fedezékekben és nemcsak páncélcsoportokkal, ágyúkkal és repülőgépekkel kell harcolni az Új Európa megteremtéséért. Fontos, s mondhatnók: éppen olyan fontos a belső front szilárdsága. Itt vállalt nagy és magasztos szerepet a magyar nő.

A hadviselésben mindig számot kell vetni a termeléssel, biztosítani kell ennek folytonosságát és teljességét. A férfiak a fronton küzdenek, de a nők, akik a családi tűzhely őrei, gondját viselik az otthonnak. A magyar nő megértette a történelem hívó szavát, megérezte és megérezte, hogy szüksége van rá a hazának. Eddig negyven-ezer nő jelentkezett önkéntes honvédelmi munkaszolgálatra. Negyven-ezer nő ajánlotta fel segítségét, hogy erősítse és megingathatatlaná tegye a belső frontot.

Kimennek a magyar nők a falura, segítik a mezőgazdaságban, napközi otthonokat állítanak fel, felügyelnek és gondozásba veszik a munkáscsaládok gyermekeit, mosnak, főznek.

Az Egyesült Női Tábor szervezése a Délvidéken is nagy eredménnyel járt. Zomborban és más városokban és községekben is jelentkeztek már a nők önkéntes munkaszolgálatra.

A délvideki magyar asszonyok, a visszatért Bácska keresztény magyar női tudják, hogy mivel tartoznak a hazának, s tudják, hogy a rendkívül komoly idők milyen nagy feladatokat rónak rájuk és igyekeznek ezt teljesíteni is.

ARENA MOZI

PÉNTEK—HÉTFŐ

Párba! semmiért

Főszerepben:

CSORTOS GYULA, BERKY LILL,
PEHES SÁNDOR, VASZARY PIROSKA,
PETHES FERENC

Valamint egy uidonság:

Tábori levelezőlap

KARÁDY KATALIN főszereplésével.

Pótműsor: magyar és olasz híradó

KINAI VISSZAVONULÁS BURMÁBAN

Amszterdam, április 24.

Brit jelentések szerint Burmában visszavonulnak a kínai csapatok.

A MEGTORPEDOZOTT ARGENTIN OLAJ-SZÁLLÍTÓ UGYE

Buenos Aires, április 24.

Az OFI hírszolgálat jelentése szerint Castilló argentin államelnök nyilatkozott a Victo-

ria argentin olajszállító gőzös megtorpedozásáról. Hangoztatta, hogy a vizsgálat ebben az ügyben folyik, megbízható eredmények azonban még nincsenek.

ELHAGYTA PERZSIÁT A JAPÁN KÖVET

Teherán, április 24.

Az OFI jelentése szerint a teheráni japán követ a követség egész személyzetével elhagyta a perzsa fővárost és a szovjet határra utazott, hogy a Szovjetunió keresztül hazatérjen hazájába.

NINCSENEK JÁRVÁNYOS BETEGSÉGEK GÖRÜGORSZÁGBAN

Athén, április 24.

Illetékes görög helyen a legerélyesebben cáfolják azokat a külföldön terjesztett híreket, melyek szerint Athénben és környékén járványok pusztítanak. Hangoztatják, hogy mindössze néhány megbetegedésről van szó, amelyek mindig előfordultak ebben az évszakban. Járványról szó sem lehet. A görög hatóságok rendszeresen ellenőrzik a lakosság egészségügyi helyzetét.

Hatalmas japán légitámadás Kína ellen

Tokió, április 24.

A japán hadsereg 32 bombázógépe nagyki-terjedésű támadást intézett a kínai Kuangszai és Cseksjang tartományok ellen. Kiangszai tartomány ellen négy, Cseksjang ellen pedig három napja tartanak szakadatlanul a japán légitámadások.

Csungkingban azt várják, hogy rövidesen megkezdődnek a nagyszabású japán légitámadások. Erre való tekintettel 25.000 munkással légvédelmi óvóhelyeket építenek. Ezidőszerint 1300 földalatti óvóhelye van a kínai főváros-

nak, amelyek 400.000 embernek nyújthatnak menedéket.

Tokiói jelentés szerint Panay szigetének megszállását teljesen befejezték a japán csapatok. Az ellenséges hadsereg megmaradt töredékei a sziget középső részén elterülő magas hegy ségekbe menekültek. Valószínűnek tartják, hogy ezen a területen a tisztogató hadműveletekre sem lesz szükség, mert a hegyvidék zord klímája arra fogja kényszeríteni az amerikai és filippino csapatokat, hogy megadják magukat.

A Szovjet sürgős megsegítését szorgalmazza Majszki és lord Beaverbroock

Amszterdam, április 24.

Mint a brit hírszolgálat jelenti Majszki londoni szovjet nagykövet arra használta fel Lenin szobrának londoni leleplezését, hogy rámutasson a Szovjet szorongatott helyzetére és felszólítsa a szövetségeseket, hogy a végsőkig tegyenek meg minden erőfeszítést a Szovjetunió megsegítésére. Hangoztatta, hogy a szövetségesekben még ebben az évben a legnagyobb erőfeszítést kell tenniük a Szovjet támogatása érdekében.

Hangoztatta a szovjet nagykövet, hogy maga az a tény is bizonyítja milyen változásokon ment keresztül Anglia a Szovjet értékelése terén, hogy Londonban leleplezték Lenin szobrát és sor kerülhetett erre az ünnepségre. Megállapítása szerint az angol—szovjet viszony kitűnő. Lord Beaverbroock egy diszlakomán mon-

dott beszédében azt követelte, hogy Anglia létesítsen második arcvonalat és dicshimnuszokat zengett a Szovjetről, valamint a kommunizmusról.

A lord szerint Angliának feltétlenül ki kell alakítania a második arcvonalat „valahol Európában”, mert a legjobb védekezés a támadás. Sikra szállt a lord a Szovjet támogatásáért. A hajótérhiányt súlyos bajnak nevezte és azon véleményének adott kifejezést, hogy a szövetségeseknek a hajótérhiány megszüntetésére kell összpontosítaniuk minden igyekeztüket. Végül arról beszélt, hogy Japán távolkeleti térdhódítása a legfontosabb nyersanyagoktól fosztotta meg a szövetségeseket. Gondoskodni kell új nyersanyagforrásokról, különben ez a háboru pusztá létkérdéssé válik.

Erős német légitámadások támadása Délanglia ellen

Berlin, április 24.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint erős német légitámadások péntekre virradóra nagyarányú támadást intéztek Délanglia hadi-

fontosságu kikötői és dokkberendezései ellen. A német felderítő gépek egészen Skóciáig előnyomultak és értékes felderítő anyaggal tértek vissza.

Heves harcok a perzsiái lázadókkal A parlamentben azzal vádolják az iráni miniszterelnököt, hogy elősegíti a bolsevizálást

Isztambul, április 24.

Az OFI francia hírszolgálati iroda jelentése szerint Iránban változatlanul zavaros a helyzet. A hegyi törzsek lázadása egyre terjed és a kormánycsapatok heves harcokat vívnak a kitűnően felfegyverzett nagy hadianyagkészletekkel rendelkező felkelőkkel.

A török rádió jelentése szerint Észak-Kurdisztánban leverték a lázadókat, vezéreik azonban elmenekültek és tovább izgatnak a kormány ellen.

A képviselőházban élesen bírálják a mi-

niszterelnököt és szemére vetik, hogy nem elég erélyes a lázadókkal szemben, nem tudja helyreállítani a rendet. Egyes parlamenti csoportok szeretnék lemondatni a szovjet barát miniszterelnököt és helyébe angol segítséggel Ahmadi tábornokot emelni a kormány élére. Azzal vádolják a miniszterelnököt, hogy kezére jár a Szovjetnek a bolsevizáló törekvésekben. Attól is tartanak, hogy a miniszterelnök feloszlattja a parlamentet és diktatúrát vezet be. A miniszterelnök tiltakozott a vádak ellen és hangoztatta jóhiszeműségét.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

CSUTORTOK—HÉTFŐ

Az első magyar slágerburleszk.

BEHAJTANI TILOS!

Főszerepben:

SIMOR ERZSI, VASZARY PIROSKA, BILICSI
TIVADAR, LATABÁR KÁLMÁN, RAJNAY
GÁBOR, PETHES FERENC

Pótműsor: első hetes UFA és magyar híradó

A kínaiak sürgős segítséget kérnek Burmában

Sangháj, április 24.

A Német Távirati Iroda közlése szerint egy Ujdelhiben, mint Csungkingban hivatalos hadijelentést adtak ki a burmai harcokról. Mindkét hadijelentés beismeri, hogy az angolok és kínaiak folytatják visszavonulásukat kelet felé. A csungkingi rádió hirmagyarázoja szerint a burmai kínai csapatok nem sokáig tudják már folytatni az ellenállást, ha sürgősen jelentős segítséget nem kapnak, miután a japánok támadásának hevessége állandóan fokozódik.

Az Irravadi folyó vidékén a japánok harcokocsikkal és tüzérséggel támogatott hatalmas offenzívát vezetnek.

NAGYKELETÁZSIAI MINISZTERIUM FELLÁLTÁSÁT TERVEZI TOKIÓ

Tokió, április 24.

A japán kereskedelmi kamara javaslatot terjesztett a kormány elé, létesítsenek nagykelet-ázsiai minisztériumot, amely egységes szempontok szerint előkészítené a nagykeletázsiai térség gazdasági megszervezését.

19 MILLIÁRDOS HADIKÖLCSÖN AMERIKÁBAN

Amszterdam, április 24.

A Német Távirati Iroda jelenti a brit hírszolgálat washingtoni értesülése nyomán, hogy az amerikai szenátus törvényjavaslatot szavazott meg, amely 19 milliárd dolláros hadikölcsön felvételét engedélyezi.

TÖRÖKORSZÁG BEVEZETI A JEGYRENDSZÉRT

Ankara, április 24.

A Stefani Iroda értesülése szerint májusban Törökország is bevezeti az élelmiszek jegyrendszer alapján történő adagolását.

FEHÉR KÖNYV CRIPPS INDAI TÁRGYALÁSAIRÓL

Amszterdam, április 24.

Londonban tegnap Fehér Könyvet adtak ki Cripps indiai küldetéséről. A könyv tartalmazza Churchill miniszterelnöknek az indiai kérdésben tett március 11-i nyilatkozatát, Cripps üzenetváltását és tanácskozásait a hindu vezetőkkel. A könyv alig mondja a nagyközön-ség számára.

CHURCHILL BESZÁMOLÓJA AZ ALSÓ-HÁZBAN

Amszterdam, április 24.

Az angol alsóháznak azt a titkos ülését, amelyen Churchillnek ígérete szerint be kellett számolnia az általános háboru helyzetről, tegnap tartották meg. Azt hiszik, hogy az ülésen Churchill nem csak az egész keletázsiai katonai kudarcsorozatról, hanem a Londonban lefolyt angol—amerikai tárgyalásokról és a szövetségeseknek a Szovjethez való viszonyáról is nyilatkozott.

A nagyvilágból

A Németországban tartózkodó olasz hadirokkant küldöttség tegnap Lipcsében megtekintette a hadikórházat és a hadirokkantak átképző tanfolyamát. Vezetőjük lelkes beszédet mondott az olasz—német fegyverbarátság jelentőségéről.

Svájc két kantonjában kommunista szervezkedést lepleztek le. Egész sor letartóztatást történt.

Sok az árdragító Zomborban

Az Árhivatal repülőbizottsága két nap óta Zomborban tartózkodik, hogy ellenőrizze az árakat. A bizottság tapasztalatai alapján már is egész sor zombori lakos ellen indult eljárás árdragítás miatt.

A sajtókamara elnöksége a kormányzóhelyettesnél

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Horthy István kormányzóhelyettes kihallgatáson fogadta az Országos Magyar Sajtókamara elnökségét: vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály kamarai elnököt, Zimmer Ferenc újságírói főosztályi elnököt és Báthory-Hüttner János kiadói főosztályi elnököt, a Kamara alelnökeit. Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály a kormányzóhelyettesintézet szavaiban hangoztatta, hogy az Országos Magyar Sajtókamara elnöksége az egész magyar sajtó nevében kíván tisztelegni s egyúttal átnyújtotta az Országos Magyar Sajtókamara legújabb évkönyvének díszkötéses példányát. A kormányzóhelyettes hosszabban elbeszélgetett az elnökség tagjaival, élénk érdeklődést tanúsított a magyar sajtóviszonyok és a Kamara tevékenysége iránt, nagy figyelemmel hallgatta a legutóbb Velencében tartott újságírókongresszusról szóló beszámólót és örömmel vette tudomásul az ott hozott határozatot, amely szerint a nemzetközi újságíró szövetsége uniójának legközelebbi ülését, az idén összes Budapesten tartják meg. Végül biztosította a magyar sajtó munkásait irántuk érzett jóindulatról.

Angol repülőgép Stockholm felett

Stockholm, április 24.

Egy angol repülőgép nagy magasságban elrepült Stockholm vidéké felett. A légvédelem heves tüzelésbe kezdett és elűzte a brit gépet.

ÁGYÁBAN HALVA TALÁLTÁK OLASZORSZÁG ARGENTINAI KÖVETÉT

Olaszország argentinai követét ma reggel ágyában holtan találták. A hirtelen halál okát még nem sikerült megállapítani.

EGYSZERUSITIK A NÉMET ADÓRENDSZERT

Berlin, április 24.

A birodalmi pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy a közeljövőben nagyfontosságú adóreformokat léptetnek életbe. Az u. n. polgári adót, amelyet eddig a községek szedtek be eltörlik teljesen, ezzel szemben kis mértékben emelik az állam által beszedett jövedelem adókat. A kis és középjövedelmű adózók adóterhei bizonyos mértékben csökkennek, míg a nagy jövedelműek adóját emelik. Az új adórendszernek nagy szociális jelentősége van.

A SZOVJET HATÓSÁGOK INTERNÁLTAK EGY KÉNYSZERLESZÁLLAST VÉGZETT AMERIKAI REPÜLŐGÉP PÍLÓTÁIT

A Bud. Ért. jelentése szerint azoknak az amerikai repülőgépeknek egyike, amelyek résztvettek Tokió bombázásában kényszerleszállást végzett szovjet területen, Chabarovszk környékén. Szovjet jelentés szerint a repülőgép személyzetét internálták.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Deák főispánt kihallgatáson fogadja a Kormányzóhelyettes

Deák Leó dr. vármegyei főispán pénteken este elutazott Zomborból. A főispán Budapestre ment, ahol szombaton déli 12 óra 45 perckor kihallgatáson jelenik meg vitéz Horthy István kormányzóhelyettesnél.

Deák dr. főispán több napig marad a fővárosban, s valószínű, hogy csak kedden érkezik vissza Zomborba.

A főispán résztvesz a pénzügyi bizottság ülésén is, amelyen a vármegyei költségvetést tárgyalják.

Fontos és közhasznú kérdések szerepeltek a Vitézi Szék csütörtöki előadásán

A Vitézi Szék rendszeresített előadásai iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Legutóbb a csütörtökön tartott előadáson gyűltek össze szép számban az érdeklődők.

A Hiszekegy elmondása után vitéz Barlay vezérőrnagy székkapitány üdvözölte a közönséget, majd Gál Lajos dr. vm. tisztii főügyész tartotta meg előadását. Az előadó ismertette azokat a kormányintézkedéseket a hadbavonultak érdekében hozott a kormány.

Barcsai Iván dr. a vármegye közellátási hivatal vezetője a közellátás fontos kérdéseiről tartott érdekes előadást.

Vitéz Barlay vezérőrnagy köszönte meg az előadók fáradságát, majd időszzerű kérdésekről beszélt. Ismertette a mozgalom célját és kérte, hogy az előadásokat minél nagyobb számban látogassák a vitézek és tűzharcosok.

Az érdekes és nívós előadás a Himnusz elénekével ért véget.

Mit tartalmaz a közélet tisztaságáról szóló törvényjavaslat

Tegnap számunkban közöltük, hogy Radosay igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé a közélet tisztaságának biztosításáról. A törvényjavaslatot az alábbiakban ismertetjük:

A javaslat első szakasza kimondja: Aki közhivatalnokot a neki vagy másnak adott vagy ígért, személyes vagy vagyoni előnnyel hivatalos hatáskörében vagy szolgálatában kötelességére indítani törekszik, büntetést követ el és büntetése 5 évig terjedhető börtön, hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése.

Az a közhivatalnok, aki személyes vagy vagyoni előnyért kötelességének hivatalos hatáskörében vagy szolgálatában való megszegésére vállalkozik vagy ajánlkozik vagy tudva elfogad olyan előnyt, amelynek az a célja, hogy őt kötelességének hivatalos hatáskörében vagy szolgálatában való megszegésére indítsa, avagy egyetért azzal, aki az ő kötelességének célzó ilyen előnyt elfogad, büntetést követ el és büntetése öt évig terjedhető börtön.

Az 1. bekezdésben meghatározott cselekményért 10 évig terjedhető fegyházzal büntetendő: 1. A fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott közhivatalnok, ugyszintén más közhivatalnok is, ha a cselekményt különösen fontos kötelesség tekintetében követi el, 2. az a közhivatalnok, aki az előnyért hivatalos hatáskörében vagy szolgálatában megszegte kötelességét és ezzel súlyos kárt okozott. A hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is meg kell állapítani.

3. §. Aki — az 1. §. esetén kívül — közhivatalnok hivatali vagy szolgálati működésével kapcsolatban neki vagy belegevezésével másnak olyan személyes vagy vagyoni előnyt ad vagy ígér, amely a közhivatalnokot a közérdek kárára befolyásolhatja, vétséget követ el és büntetése egy évig terjedhető fegyház.

A kísérlet büntetendő. Nem büntetendő, aki az előnyt a közhivatalnok követelésére adta vagy ígérte, ha vonatkozó esetére jogtalan hátránytól tarthatott.

Az a közhivatalnok, aki — a 2. §. esetén kívül — hivatali vagy szolgálati működésével kapcsolatban meg nem engedett személyes vagy vagyoni előnyt követel vagy elfogad olyan személyes vagy vagyoni előnyt, amely hivatali vagy szolgálati működését a közérdek kárára befolyásolhatja vagy egyetért az ilyen előny elfogadásával, vétséget követ el és büntetése két évig terjedhető fegyház.

A kísérlet büntetendő. Az első bekezdésben meghatározott cselekményért a fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott közhivatalnok — a bírót és a vádhatóság tagját minden esetben ideértve — öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

BEFOLYÁSSAL ÜZÉRKEDÉS

Aki a maga vagy más részére vagyoni előnyt követel vagy fogad el avégett, hogy valódi vagy színlelt befolyását valamely hatóságnál vagy közhivatalnoknál magánérdek előmozdítására érvényesítse, vétséget követ el és büntetése egy évig terjedhető fegyház.

A kísérlet büntetendő. A cselekmény büntett és büntetése öt évig terjedhető börtön, hivatalvesztés és a politikai

jogok gyakorlásának felfüggesztése, ha a befolyásával üzérkedő

a cselekmény elkövetésekor azt állítja vagy azt a látszatot kelti, hogy közhivatalnokot fog megvesztegetni (1. §.) vagy tiltott módon megajándékozni (3. §.), vagy

a cselekmény elkövetésekor vagy befolyásának érvényesítésekor magát közhivatalnoknak adja ki, egyenruhát, jelvényt, címet, rangfokozatot, rendjelet vagy díszjelet jogtalanul használ, vagy

a cselekményt üzletszerűen követi el. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1938:XIX. törvénycikknek a választójog büntetőjogi védelméről rendelkező XIII. fejezetében foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell:

1. a felsőházi tagok választására (1926:XXII. t.-c. 6. §.),

2. törvényesen bevett magyarországi egyház alkotmányá értelmében tartott választásokra,

3. hivatali kamara működésének körében tartott választásokra és

4. olyan szervezet vagy testület működésének körében tartott választásokra, amelyet a minisztérium rendelete a jelen törvény szempontjából hivatalos érdekképviselői vagy elismert hivatali szervezette nyilvánít.

Az igazságügyminiszter tizenötoldalas indokolást fűzött a javaslatához. Az általános indokolás szerint a gyakorlati élet olyan eseteket vetett fel, amelyek azt bizonyították, hogy büntető törvényeink némely hiányosságát fel felet használni a közélet tisztaságát sértő visszaélések büntetlen elkövetésére. Mivel az egészséges közélet életfontosságú erőforrása a nemzetnek és mivel a közélet tisztasága különösen akkor fontos, amidőn jövőnk biztosításáért kemény harcot vívunk és amikor a nehéz idők sok ember lelkét fogékonyabbá teszik az erkölcsi fertőzés veszélye iránt, az igazságügyminiszter a jelenlegi időpontot különösen időszerűnek ítélte a javaslat betervezésére.

Az igazságügyminiszter általános indokolása megállapítja még, hogy azért is szükség volt erre a javaslatra, mert az általános jogérzetet sértő hiánynak mutatkozott, hogy a közhivatalnoknál fennálló, vagy fennállónak állított befolyással üzérkedés felháborító esetei büntetlenül maradtak. Ennek, a közhivatalok tekintélyét és a megtévesztésnek áldozatul eső közönség érdekeit egyaránt sértő visszaélések megbüntetésére külön törvényes rendelkezést kellett szerkeszteni.

A részletes indokolás megokolja, miért tesz a javaslat alapvető megkülönböztetést a vesztegetés és a tiltott ajándékozás, illetőleg ajándékelfogadás között. Az utóbbi cselekményeket jóval enyhébb büntetéssel sújtják. Megvesztegetés esetében ugyanis a közhivatalnok áruba bocsátja a saját jövőbeni kötelességellenes magatartását, a vesztegető árat fizet érte. A megvesztegetés tartama tehát az, hogy az önzéstől és kapzsiságtól elvakított közhivatalnok, a reá ruházott közbizalommal visszaélve, a közérdekből részére biztosított hatáskört a közérdek ellenére fogja felhasználni. A tiltott ajándékozás és ajándék elfogadása a közhivatali működés rendjét kevesebb határozottsággal veszélyezteti, mert nem irányul valamely felismerhető, jövőbeli és magában is jogszabályba ütköző hivatali cselekményre, csak arra, hogy a közhivatalnok magát valaki lekötéléztetjenek, valaki iránt feszélyeztetnek érezze.

Kontinentális távvasutvonal építésének terve

Az egyik német hivatalos szaklapban dr. Wiens a birodalmi közlekedésügyi minisztérium tanácsosa újszerű távvasutvonal tervét ismertette, mely az európai közlekedési feladatok szempontjából nagy jelentőséggel bír. Dr. Wiens abból az elgondolásból indul ki, hogy a sinpár a távközlekedés számára mindenkor a legalkalmasabb. Jelenleg egy négysínű vasúti pálya építését tervezik, mely a Donec medencéből kiindulva Ukrajnán és a Főkormányzóságon át, valamint a felszőlizsiai iparvidékeken keresztül Berlinbe és a Ruhrvidékre vezet. Felsőszőlizsiai kiindulópont lesz az Ostmark—Svájc és az Ostmark—Olaszország felé, valamint a Protektorátus és Délnémetország között. Mialatt Berlin kiindulást képez a Keleti tengerrész és Középnémetországhoz, végül a Ruhr-vidék csomó-

*Ebneről vegye útjára
Szeretni fogja otthonát*
BR VIII. KARPENSTEIN-U. 2/A

pontot képez az összes nyugateurópai ellátási területekkel és végül a tengerentuli kikötőkhöz való kapcsolást biztosítja. Ehhez a tervhez, mely lehetővé teszi a vasúti és országutak közlekedésének szoros együttműködését a szaklap még hozzáfűzi, hogy ez nem jelenti a motorizált közlekedés csökkentését, hanem a sinpálya és országutak közlekedésének szoros együttműködése ellenére a teherkocsi forgalom megtartja azt a hivatását, melyet eddig is betöltött. Ezen óriási tervet keresztülvitele, mellyel illetékes helyen behatóan foglalkoznak, az európai teherszállítás szempontjából az egész kontinensre nézve óriási horderejű. (MNK)

A „sati”-t, az özvegyeknek ezt az önkéntes máglyahalálát 1929-ben szüntették meg az angolok.

Bajadérok

A hindu élet jellegzetességéhez tartozik még a bajadérkultusz. A bajadér szó a portugál „bailaderia”-ból ered és táncosnót jelent. Goethe verse, a „Der Gott und die Bajadere” valóságos glóriát fon az indiai táncosnók feje köré. Gróf Kayserling, a „Reisetagebuch eines Philosophen”-ban ugyancsak elragadtató hangon nyilatkozik a művészetükről. „Mennél több táncoltak, annál jobban megbűvöltek!” — írja.

A bajadérok hosszú esztendőknél keresztül készülnek a pályájukra. A táncon kívül pantomímiát és éneket is tanulnak. Táncuk az európai fogalmak szerint nem igen nevezhető táncnak. Pózok, jelképek sorozata. Ritmikus ujj-, kéz- és karmozdulatok játsszák benne a főszerepet, amelyeket később a felsőtest is átvesz. A bajadér bokáját csengőfüzér fogja körül, amely lábának minden dobbanására megszólal.

Az indiai nőmozgalom mindent elkövet, hogy kiharcolja a hindu asszonyok és lányok egyenjogúságát. A harc még folyik, de eredményei máris mutatkoznak.

Pajzs Elemér.

A hindu bábel

Ország, ahol a kis gyermekeket összeházasítják, az asszony pedig önként követi férjét a halálba

Az indiai utca nyüzsgő és tarka, akárcsak egy árumintavásár. A fajoknak ebben a zürzavarában, a nyelveknek ebben a bábélben az idegen csodálkozva dörszöli a szemét. Hova jutott? Miféle furcsa birodalomba? Ahova csak néz, mindenütt férfiakat lát. A nő ritka, mint a fehér holló. Asszonytalan ország? Dehogy. Hiszen éppen eleget olvastunk a maharadzák és a gazdag brahminok feleségeiről. Hol bujkálnak hát?

Az utca a férfié. Az asszony birodalma a zenana. Itt nem neki parancsolnak, itt ő parancsol. Áhítatos perceként tölt a házioltár előtt és kevésbé áhítatosakat könnyű és sikamlós regények olvasgatása közben. Az egyik fülkében a ruhái, a másikon az illatszerei és ékszerei

ládizái. A zenana az asszony szobája, a zenana a budoár. A zenana selyempárnáin nemcsak éjszaka álmódhat, hanem nappal is.

Az alsóbbrendű kasztok asszonyai persze nem a zenanában, inkább a zenanáról álmodoznak. Ahelyett, hogy naphosszat a hajukat ápolják, a bőrüket illatosítják, az ékszereiket nézegetnek, a háztartásukat tartják rendben és a gyerekeiket gondozzák.

Fátyolt csak a magasabb kasztok és a középosztály asszonyai hordanak. Az alacsonyabb kasztokba tartozóknál — ha férfival találkoznak — szemükre huzott kendőjük helyettesíti a fátyolt. A mohamedánok viszont teljesen beburkolódnak fehér fátylukba, a burkhába, csak két szemük csillog ki belőle.

Csak a fiugyermek öröm

A mai Calcutta, a mai Madras, a mai Bombay más, mint a régi. Utcáikon egyre több a nő és egyre kevesebb a fátyol. A fal, amely a Keletet Európától elválasztja, minden esztendőben alacsonyabb lesz. Az átalakulás lassu. Évezredek szokásait nem olyan könnyű elhagyni, mint egy esernyőt.

A többnejűség persze megvan még. De korántsem általános. Egy hindu író: Manzooruddin szerint száz hindu közül ma legfeljebb ha kettő tart egynél több feleséget. Mi történt? Talán a hinduk erkölcsi érzéke lázadt fel? Dehogy. Csakhogy a többnejűség elsősorban pénzkérdés. A rang nem elég hozzá. Az előkelő brahminok se mind gazdagok. Akárcsak képet vagy porcellánt, feleséget is csak a gazdagok gyűjthetnek. A szegényebb hindu csak akkor vesz új feleséget a régi mellé, ha a házassága gyermektelen. De ahol több asszony él egy fedél alatt, ott is az első feleség a ház urnöje, ő az igazi feleség, a főfeleség.

A hindu nő életének célja, értelme, tartalma: a család. Minden sóhajtása, minden lélekzétvétele a férjé és a gyerekéi. Az asszonyi hűség és önfeláldozás egyik legszebb irodalmi példája a Mahabharatának, az óindiai eposznak egyik legendája. A legenda a szépséges Savitiről szól, aki hosszú, kalandos vándorlás után harcolta ki férje életét Jamától, a halál istenétől.

A hindu asszony legnagyobb öröme, ha fia születik. Mert a fiu tartja ébren az ősök tisztelétét, a fiu a család továbbfolytatója. Ha leány sir a hálószobában, a ház olyan komorrá válik, mintha gyászposztóval lennének bevonva a falai. A rokonok, jóbarátok, akik az újszülött fogadtatására összegyülekeztek, ilyenkor sietve kereked oldanak. Milyen más a hangulat, ha fiu az újszülött! Fénylenek a szemek, zene szól, az ujjongás általános. A boldog anyát valósággal elhamozzák ajándékokkal!

Ha leányt adnak az istenek, az apának kettőzött szorgalommal kell dolgoznia, hogy összekaparta a hozományt. Mert hozomány nélkül nincs házasság Indiában. Még teknőben fürösztik a kis „menyasszonyt” és az apa már azon töri a fejét, kihez fogja hozzáadni. Nem is nyugszik addig, míg a megfelelő férjjelöltet meg nem találta. A leány nem maradhat pártában! Ha

nem megy időben férjhez, ez nemcsak a leánynak szégyene, de szégyene a szülőknek is.

A két apa összeül és néha valóságos közharc folyik a hozomány körül. De a harc végül is békekötéssel végződik. Most már megtarthatják az eljegyzést. Hogy a mátkaság tiz-tizenkét esztendeig is eltarthat? Hát aztán? Fő, hogy a fiatalok dolga rendben legyen. Az eljegyzés nemcsak a szokások, de a törvény szerint is felbonthatatlan. A „jegyesek” persze nem ismerik, nem is ismerhetik egymást: párhónapos csecsemők ritkán szoktak egymással elbeszélgetni.

A gyermekházasság — ennek a furcsa birodalomnak egyik legszélesebb körben ismert furcsasága — ma már csak emlék. Hogy a házassátnak serdületlen korban való megkezdése milyen tragédiákat okozott, azt az orvosi szaklapok annakidején részletesen feltárták. Egy 1921-ből származó statisztika kétfélmillióra tette azoknak a hindu lányoknak az számát, akik tizesztendős koruk előtt mentek férjhez és százezerre azokét, akik tizesztendős koruk előtt váltak özvegygél!

A „SATI”

Az 1860-ban kihirdetett törvény megtiltotta, hogy tiz esztendőnél fiatalabbak házasságot kössenek. A korhatárt 1891-ben tizenkét esztendőre, 1895-ben tizenháromra emelték fel. A legutolsó szabályozás évszáma 1929. Az új törvény szerint a hindu lány tizennegyedik, a hindu „férfi” tizennyolcadik esztendejének betöltése előtt nem köthet házasságot. Noha a korhatárnak ilyen módon való felemelése a régi helyzettel szemben óriási változás, India még ma is a harmincéves nagyanyák országa!

Régebben, ha a férj meghalt, az özvegy követte a halálba. Unneplőbe öltözött és összes ékszereit magára vette. Megszóltak a sipok, megperdültek a dobok és az özvegy — miután ékszereit szétosztogatta a gyászolók között és ruháját leöntözte egy korsó olajjal — maga is elhelyezkedett a máglyán. A szörnyű szokást a hinduk vallásos fanatizmusával magyarázzák. Elkövetheti-e az özvegy istennek tetszőbb cselekedetet, mint ha a halálban is egyesül az ruával?

Zsidókérdés Horvátországban

Zágráb, április 24.

Eugen Kvaternik belügyminisztériumi államtitkár a Transkontinent Press zágrábi szerkesztőjének adott interjújában ismertette a horvátországi zsidókérdést. Többek között ezeket mondotta: Horvátországban a zsidókérdést nagyjában és egészében már is szabályozták és a zsidóknak kiküszöbölését legnagyobb részben végrehajtották. Az egykori Jugoszláviában ezen a téren ugyiszlólván semmiféle történet, csupán a Németországból érkezett zsidó emigránsokat internálták. Horvátország önálló állammá alakulása után következett be az első, még pedig a nép által kezdeményezett forradalmi lépés a zsidókérdés megoldásában, amelyet elsősorban az usztasa hajtott végre. Ehhez csatlakoztak a törvény által szabályozott állami rendszabályok, amelyek következtében Horvátországban 35.000 zsidó helyett már csak 6000 van. A zsidók nagyobbrésze külföldre ment, míg a visszamaradtak munkatáborokban dolgoznak. Az összes zsidó üzleteket és vállalatokat kormánybiztosok igazgatására bízták. A volt tulajdonosok, mint alkalmazottak addig működhetnek a vállalatban, amíg az árja kézbe kerül. Ezenkívül néhány zsidó szakembert alkalmaznak.

A zsidóval kötött házasságok kérdését még nem szabályozták teljesen. A gyakorlatban úgy áll a dolog, hogy vegyesházasságban egyelőre a zsidó fél nem érintik az általános rendszabályok. Az ilyen házasságból származó gyermekek azonban nem járhatnak középokú és főiskolára, csupán elemi iskolába.

CEYLONI TORTÉNET

Mikor az angolok ez előtt vagy száz esztendővel Ceylont megszállták, azt kéri egy angol katona egy benszülöttől:

— Mutass nekem itt az öbölben egy olyan helyet, ahol nincs krokodil és én nyugodtan megfürödhetek.

A benszülött elvezeti az angolt egy sziklához.

Az angol vidáman megfürdött és mikor kijött, ezzel a kérdéssel fordul a benszülöthöz:

— Hogyan van az, hogy ezen a szép helyen egyáltalán nincs krokodilus.

— Nagyon egyszerű, — válaszolt a benszülött. — Itt annyi a cápa, hogy a krokodilusnak már nem jut enni való.

A Kormányzóhelyettes a cserkészmozgalom védnöke

A magyar cserkészmozgalom egyetemessége nevében fáji Fáy István titkos tanácsos, államtitkárral az élen küldöttség tisztelt csütörtökön a Várban a Kormányzó Ur Öfömlétsége, a cserkészlet legfőbb védnöke és a Kormányzóhelyettes Ur Öfömlétsége előtt.

A királyi palota északi szalonjában fogadta a Kormányzó Ur Öfömlétsége a cserkészek tisztelt küldöttségét. Fáji Fáy István államtitkár üdvözölte Öfömlétségét, majd engedélyt kapott arra, hogy a főcserkész fogadalmat a Kormányzó Ur legmagasabb jelenlétében elhangozzák. Ezután Fáy István államtitkár, mint a kultuszminiszter helyettese kivette a főcserkész fogadalmat vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc vezérornagytól, Magyarország Kormányzójának, a cserkészlet legfőbb védnökének jelenlétében.

A fogadalmat elhangzása után legmagasabb felszólításra az Országos Főcserkész bemutatja Öfömlétségének a küldöttség tagjait. A Kormányzó Ur hosszasan, egyenként elbeszélgetett a vezetőség tagjaival, majd barátságos szavakat intézett a küldöttségben résztvevő cserkészfiúkhoz.

A kormányzói fogadás után a küldöttség tagjai a királyi palota másik szárnyára vonultak, hogy vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes Ur Öfömlétségét, a mozgalom régi és közszeretben álló tagját felkérjék arra, fogadja el a magyar cserkészlet felett a védnökséget.

A bemutatások után az országos főcserkész beszédében tolmácsolta a magyar cserkészek egyetemességének kérését. A cserkészletet az a tudat bátorította fel erre, hogy a Kormányzóhelyettes ur nemcsak a magyar ifjúság szellemi vezére, hanem régi cserkészvezető, aki lelkileg is mindig a cserkészek között volt és remélhető, hogy áldásos védnöki támogatásával sikerülni fog a cserkészlet utján az egyetemes magyar ifjúság ügyét szolgálni.

A Kormányzóhelyettes ur látható örömmel fogadta a hódolatteljes felkérést és a magyar cserkészlet védnöki tisztét elfogadta.

Nemzetközi kézművesipari értekezlet Budapesten, magyar divatbemutató Szófiában

Rómában folyik a nemzetközi kézművesipari értekezlet tanácskozása. Elhatározták, hogy a legközelebbi értekezletet ez év szeptemberben Budapesten tartják meg. Az értekezlet felkérte dr. Gyulay Ákos iparügyi miniszter tanácsost, dolgozzon ki egy értekezést az őszi értekezletik arról, milyen lehetőségei vannak a nemzetközi kézműves iparnak a divat irányítása terén. A bolgár küldöttség viszont arra kérte a magyar delegációt, hogy őszi rendezzenek magyar divatbemutatót Szófiában. Az ajánlatot a magyar küldöttség elfogadta.

89/1942 vhszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A zombori kir. járásbírósnak 2608/1941 sz. végrehajtást elrendelő és a hódmezővásárhelyi kir. járásbírósnak Pk 1339/1942 sz. kiküldő végzés folytán az esetleg fizetett összeg beszámításával 150 pengő tőke s jár. behajtása végett dr. Palásthy Ödön zombori ügyvéd által képviselt Lallosevits István végrehajtó iárára végrehajtást szenvedő ellen 1942. évi május hó 8 napján d. u. 2 órakor végrehajtást szenvedett lakásán Zombor, III., Cservenka szállás 324 szám alatt 2675 pengőre becsült ingók u. m. tehének, gazd. eszközök bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladatnak még akkor is, ha a bejelentő fél az árverésen meg nem jelenne, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánít.

Zombor, 1942. évi április hó 16-án.

Székely,
kir. bir. végrehajtó.

Ezer pengőt adományozott jótékony és hazafias célokra egy zombori földbirtokos házasságkötésének 50. évfordulóján

Falcione Sándor ismert zombori földbirtokos a közeli napokban ünnepli meg házasságának 50 éves évfordulóját. Az idős földbirtokos és neje, Schneiderbauer Elza felismerve az idők komolyságát, elhatározta, hogy nem rendezi csak lakomát, hanem az erre számított pénzt jótékony és hazafias célokra adományozza.

Falcione Sándor ezer pengőt fizetett le dr. Müller János zombori ügyvédnek a Vöröskereszt helyi szervezet elnökének azzal, hogy abból hatszáz pengőt a Zomborban felállítandó hadikórházban hat ágy alapítására használjanak fel.

Háromszáz pengőt a felállítandó Hősök Emlékművére szánt a földbirtokos. Itt meg kell jegyeznünk, hogy Falcione indította meg a gyűjtést és az emlékmű felállítására

már 200 pengőt adományozott. A bölcsőde száz pengőt kap az adományból. Erre a célra már 50 pengőt adományozott a nemeslelkű földbirtokos.

Falcione Sándor minden alkalmat felhasznál arra, hogy hazafias célokra adakozzék. Ismeretes, hogy egész földbirtokát Zombor városának ajándékozta gazdasági középiskola felállítására céljából. A birtokon az iskola már az idén meg is kezdte működését.

Meg kell említeni azt is, hogy a földbirtokos és neje két darab egyenként 1000 pengős erdélyi nyerevénykötvényt hagyott a városra azzal, hogy amennyiben a kötvényt nyerevényvel kihúzzák, a pénzt a hadilárvák vagy özvegyek felségélyezésére kell felhasználni.

Az ENT a gyermekekért

Negyvenezer nő jelentkezett önkéntes honvédelmi munkaszolgálatra

Az Új Városháza disztermében most tartotta közgyűlését az Egyesült Női Tábor. A közgyűlésen megjelentek Lukács Béla és Antal István miniszterek és sok más előkelőség is.

Az elnöklő vitéz Keresztes-Fischer Ferencné indítványára hódoló táviratot intéztek a Kormányzó Ur és a Kormányzóhelyettes Ur Öfömlétségeikhez és hitveseikhez, ugyanígy üdvözlő táviratot küldtek a miniszterelnöknek és a belügyminiszternek.

Ezután az országos elnök ismertette az Egyesült Női Tábor két éves munkáját. A Női tábor vidéki csoportjainak száma 8600 és 150 ezer dolgozó tagot képviselnek. Tíz vármegyében alakult meg a szervezet és 401 községben a helyi munkaközösség és ezekkel együtt 1200 helyen tudnak működést kifejteni. A szervező munka folyik tovább. Az önkéntes honvédelmi munkaszolgálat megszervezésére kiadott jelentkező iver alapján mintegy 40.000 önkéntes jelentkezést tartanak nyilván. Közülük már sokan vállaltak honvédelmi munkát, különösen a mezőgazdaságban és a napközi gyermekotthonokban. Megszervezték a Vöröskereszt felkérésére a női vértadást és ennek eredményeként 9432 önkéntes vértadó nő jelentkezett. Ezenkívül karácsonyfaünnepélyeket rendeztek, honvédelmi és propaganda előadásokat tartottak.

A legnagyobb munka azonban a falusi nyári napközi gyermekotthonokban folyik. Az anyaországban 109 gyermekotthont létesítettek. Erdélyben 107-et, ezek keretében 66.000 gyermeket gondoznak. Az önkéntes segítőszolgálatot

22.000 fiatal leány látja el. A Légoltalmi Liga jóvoltából 200 mentőládát adtak olyan falusi gyermekotthonoknak, ahol sem orvos, sem gyógyszerár nincs, 1073 bajbajutott családon segítettek, az erdélyi menekültek érdekében otthont és elhelyező irodát állítottak fel, ahol 6600 ember fordult meg a 18 hónapi munka alatt. Közülük 3800-at állásba juttattak, 350-et családoknál vagy intézetekben helyeztek el, 32 értekezleten ismertették a végzett felvilágosító munkát és 41.000 példányban különböző nyomtatványokkal segítették a vidéki szervezetek népnevelő munkáját. Emellett kiépítették a külföldi kapcsolatokat is és legutóbb 107 finn hadilárvát egyéni eltartási és neveltetési költségeit vállalták.

A közgyűlés résztvevői lelkesen megtapsolták az elnöki beszámolót, majd vitéz Bodorné Czeke Vilma terjesztette be az 1942. évi munkatervet. Dr. Jakóné Krepuska Zsuzsa főtitkári jelentése után az elnöki tanács tagjaivá választották Kállay Miklósnét, Antal Istvánnét, Homonnay Tivadarnét, Lukács Saroltnét, Petneházy Lászlónét, Bóné Tamásnét, Smolenszky Józsefnét, vitéz Simon Elemérnét, Bodor Ákosnét, özv. Pólya Sándornét, Garancsy Lászlónét, vitéz Görgey Györgynét, Vásárhelyi Katalint, Gömbös Karolát, Nagy Klárát, Eckhardt Sándornét, Eckhardt Ferencnét és Wolfart Olgát.

A tárgysorozat további során az indítványokat tárgyalták és meghallgatták a bácskai szervezet munkájáról szóló beszámolót. A közgyűlés ezután lelkes hangulatban véget ért.

Gyümölcsösomagoló telepeket létesít a kormány Szabadkán, Csikérián, Horgoson és Ujvidéken

A Délvidéken több aszalót állítanak fel

Budapestről jelentik: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter rendeletére nagyszabású előkészületeket tettek a megnagyobbodott ország szakszerű és korszerű gyümölcsértékesítésére. A földművelésügyi miniszter az új költségvetésben már megfelelő alapról gondoskodott, hogy az elhanyagolt gyümölcsstermelést felkarolja és

különösen a visszacsatolt területeken rendezze.

Ezért már az elmúlt években több aszalót építettek és megszervezték a gyümölcs szállításának legjobb módszereit. Gondoskodtak modern hűtőkocsikról is és eddig közel 625 jól felszerelt hűtőkocsi áll a magyar gyümölcskereskedelem rendelkezésére. Ujabbban 82 új hűtőkocsit rendelt a minisztérium, amelyek egyenként 15 tonna szállításra alkalmasak. Sikerült

ezenkívül további 50 hűtőkocsit is szerezni, úgy hogy

ebben az évben több mint 130 új kocsival szaporodik az állomány.

Megtörténtek az intézkedések a korán érő gyümölcsök, a cseresznye és a meggy értékesítésére is. Növelik az almatárolók számát s Désen és Bangon új tárolókat építenek. Szabadkán, Csikérián, Horgoson, Pakson, Közegen, Léván, Szilágyosmlyón, Zilahon, Ujvidéken, Hajósan, Máramarosszigeten és Kiskunfélegyházán

gyümölcsösomagolótelepeket

létesítenek és az erdélyi és délvidéki részeken 20 újabb aszalót állítanak fel. A gyümölcsstermelő központokban 4 kisebb hűtőházat is építenek. Hír szerint a szilvatermelő vidékek kapnak több kisebb hűtőházat.

Hírek:

DÉLVIDEK

OTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsővárosi orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzetbe a Szelence és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon 188.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Angyal gyógyszerár, Jókai tér.

««oOo»»»

A Főméltóságú Asszony a gyermekhét fővédnöke. A székesfőváros idén kilencszer rendezte meg a tavaszi nemzeti gyermekhetet, május 3-tól 10-ig. A cél: a gyermekek szórakoztatásán kívül a felnőttek tájékoztatása a gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi, szociális, nevelési és egyéb kérdésekről. A gyermekhét fővédnökségét Kormányzónk Hítvese, a védnöki tisztelet pedig a miniszterelnök és a kultuszminiszter vállalta.

A délvidéki kereskedők figyelmébe. A M. kir. Külkereskedelmi Hivatal felhívja azon délvidéki kereskedőket, akik a mai Horvátország területén tartólt 1941. április 6-a előtti vásárlott és részben vagy egészben kifizetett árukészletek bejelentésére még nem kapták meg a bejelentéshez szükséges űrlapot, hogy az űrlapokért forduljanak a hivatali államközi osztályához.

A Vitézi Szék kapitányának, vitéz Barlay vezérőrnagy felhívására a Vitézi Szék csütörtöki előadásának hallgatósága 68 pengő 84 fillért adományozott vitéz Szolmoky Mihály sokgyermekes vitézfalvi lakos felsegélyezésére. Az adományokat ezután nyilvánosan nyugtázza a Vitézi Szék kapitányága.

Szerencsétlenségek Csantavéren. Pató Fábrián olyan szerencsétlenül zuhant le kerékpárjáról, hogy karját törte.

Idéges, lehangolt, étvágytalan, eldugult embereknél a régóta bevált természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megszabadítja a beleket az ott felhalmozódott erjedő és rothadó anyagoktól és az emésztőszervek további működését is igen kedvezően befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

Ujverbászson befejeződtek a népművelési előadások. A DMKSz által rendezett népművelési előadások befejezést nyertek. Tizenhárom alkalommal 60 előadás hangzott el 1534 hallgató előtt. Előadók voltak: Bíró Karola, Csernus Sándor, Géhl György Géla, Zsuzsanna, Jakabovits Jenő, Kern Zsigmond, Krebsz János, Mónos Ferenc, Pál János, Schuller Vilmos, Seidl Róbert, Tessényi Béla dr. Vass Gyula és Zalányi Gábor.

MÉP értekezlet Ujverbászson. Szombaton este értekezletet tart Ujverbászson a Magyar Élet Pártja. Megjelennek az értekezleten Koráni Elemér dr. és Nagy Iván dr. országgyűlési képviselők. Az értekezletet a Stadler féle vasúti vendéglőben tartják meg este félnyolc órai kezdettel.

Nagy károkat okoz a talajvíz Bácskossuthfalván. A feltörő talajvíz nagyon nagy károkat okoz az épületekben. Több ház összedőlt. Bak István szabómester házának beszakadt a mennyezete. A törmelék az ágyra hullott, szerencsére azonban a szobában senki sem tartózkodott abban az időben.

Pincéden is megalakult a DMKSz fiókjá. Ujvidékről jelentik: Pincéden is megalakult a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség fiókegyesülete. Az alakuló közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a községben. A közgyűlést Fodor Endre elnök nyitotta meg, majd Radicevich Sándor szövetségi kiküldött hosszabb beszédben ismertette a Szövetség célkitűzéseit és különösen azokat a feladatokat, amelyek a pincédei magyarságra hárulnak. A részletes ismertetést Zalán Pál ev. lelkész mondott köszönetet, majd a Himnusz elénekülésével az értekezlet lelkes hangulatban végetért.

Obecsei hírek. Azok, akik hádiulovát kaptak tartásra, szemlére kötelesek vezetni az állatokat 26-án reggel 7 órára a községi bikaállóhoz. — Azok, akik selyemhernyótenyésztéssel kívánják foglalkozni, jelentsek a helyi felügyelőségnek. — Azok, akik mezőgazdasági terményt akarnak árusítani kötelesek a községhez 2. sz. irodájában östermelei igazolványt kiváltani. — A Női Tábor április 26-án négy órai kezdettel értekezletet tart a kereskedői otthonban.

Hetven házat döntött romba Csantavéren a talajvíz. Csantavérről jelentik: A talajvíz következtében Csantavéren hetven ház dőlt össze. Közel száz ház rongálódott meg.

Gazdakör alakult Pincéden. Ujvidékről jelentik: Pincéden Pethő Flóris oklevelés gazda, a Gazdasági Egyesület igazgatójának jelenlétében megalakult a Gazdakör. A Gazdakör tisztikara a következő: elnök: Szupek János, alelnök: Klucsik Mihály, titkár: Marosi Gyula, pénztárnok: Klucsik István, könyvtáros: ifj. Tóth Mihály, ellenőrök: Kalkó István, Tóth András Szlemender György, választmányi tagok: Csányi Lajos, Imrek János, Papp László, Szécs István, Kylván János, Papp Sámuel, Tóth Mihály Tóth István, Császár János, Kalkó József, választmányi póttagok: Imrek János Kalkó István, Cigányik István. Ezután Szupek János elnök megköszönte a maga és a vezetőség nevében a tagok bizalmát s ígéretet tett, hogy mindent megtesznek a tagok érdekében és a község mezőgazdaságának fejlesztésére. A tagdíjat a közgyűlés évi három pengőben állapította meg. A közgyűlés Petó Flóris igazgató zárobeszédével fejeződött be.

A harmincharos bizottság ülése. A MTI jelentése szerint a 36-os bizottság gróf Takács-Tolvay József elnökletével pénteken délelőtt ülést tartott. Györffy Bengyel Sándor közellátásügyi miniszter előadása után a bizottság teljes egészében elfogadta a textilárak forgalmának szabályozásáról szóló kormányrendeletet.

Ujszerű terv a Földbirtokpolitikai kérdések elrendezésében. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint gazdakörökben általános érdeklődést váltott ki Gebhardt Domonkos BIOSZ elnöknek a zsidóbirtokok földbirtokpolitikai célokra leendő igénybevételére szóló tervezete, melyet egy Budapesten megjelenő gazdaságpolitikai hetilap hozott nyilvánosságra. A tervezet az életbiztosítás bekapcsolásán alapul. Az illusztris szerző a tervezet előnyeit következőkben foglalja össze: A megoldás senkire sem jelent különösebb terhet, senkitől sem kíván különösebb áldozatot, nem növeli az ország bankjegy-forgalmát, mégis lehetővé teszi újabb tőkék gyűjtését, ezáltal a zsidóbirtokok egészséges felosztásával a földet jogosan igénylők kielégítését tulajdonképpen az önszégi alapján. Lehetővé teszi továbbá a nincsetlenek földhözjuttatását, mert semmi készpénzre nincs szükség, de arra sincs, hogy a földet igénylő a föld termőteherbíróképességét túlhaladó terhet vállaljon. Igen nagy előnye a tervezetnek, hogy időközi elhalalozás esetén a föld tehermentesen megy át a családra s ezáltal az egész akció a családvédelem szolgálatában is áll. A tervezet 25 évesnél fiatalabb és 45 évesnél idősebb, általában nőtlen és beteg egyéneket kizár a földigénylésből, a zsidó birtokost pedig alacsony kamatozású záloglevelekkel elégíti ki, melyek 30 év múlva váltatnak vissza.

La FASZÉN Mérónél

Bajai országot 11 Telefon 6.

Még az idén felállítják az első gépszövetkezeteket. Megirtuk, hogy illetékes ténnyezők a mezőgazdasági termelés korszerűsítésére ugynevezett gépszövetkezetek felállításának tervével foglalkoznak. A földművelésügyi minisztériumban megkezdődtek a tárgyalások. A tárgyalásokba bevonták a magyar mezőgazdasági gépgyárakat is, amelyek késznek nyilatkoztak arra, hogy a létesítendő gépszövetkezetek részére kellő időben szállítják a szükséges mezőgazdasági gépeket és szerszámokat. Az első gépszövetkezetek felállítására még az idén sor kerül. Szóvan arról is, hogy a gépszövetkezetek keretében községenként gépkölcsönző állomások létesítenek.

Lófogatu omnibusz Uj-szegeden. Uj-Szegeden elhatározták, hogy a városi autóbusszüzem vonalain lófogatu omnibuszokat járatnak. Erre a célra részvénytársaságot kívánnak alapítani. A lófogatu omnibusz május elején Szeged és Uj-Szeged között megkezdik az utasforgalom lebonyolítását.

Huszonnégyévf fogházra ítélték egy olasz péket. Rómából jelentik: Az államvédelmi rendkívüli bíróság egy római pékemestert, aki 350 métermáza lisztet elvont a fogyasztás elől, 24 évi fogházra ítélt. 17 büntársát, köztük néhány vevőt is, hosszabb-rövidebb ideig tartó fogházbüntetéssel sújtotta a bíróság.

Öngyilkosság Bácsalmáson Walter György meggyenes szőlősgazda, aki már évek óta különült családjától, a napokban bezárkózott szőlőbeli kis házába és felakasztotta magát a padlásfeljárati létrájára. Az öngyilkosságot rokona, Walter Borbála fedezte fel, amikor látogatóba érkezett. Amikor az ajtót zárva találta, gyanút fogott és értesítette a csendőrséget. Feltörték az ajtót és a lakásban holtan találták a gazdát. Lehetségesnek tartják hogy Walter már napokkal ezelőtt elkövette tettét.

Műkedvelő előadás Adán. A Baross rendezésében színre került Erdélyi Mihály »Legyen úgy, mint régen volt« című operettje Az előadásban megjelent Szabó Zoltán zentai főszolgabíró is. A szereplők mind tudásuk javát adták. Különösen kitűntek Gaál Sándor, Mayer Manca, Németi Juci, Kocsis Juci, Komlós Nándor, Kaszás Margit, Tajti Ferenc, Dénes László, Hevér Lajos, Antal Ilonka, Ularić Bözsi, Szollár Dávid és Ularić Etel. Rendezők Zwick Rezső gyógyszerész volt. A táncszámokat Veres Irén polgáriskolai tanárnő tanította be. Vezényelt Svarka Dezső, sugó volt Komlós Nándorné.

Megkezdte működését a szófiai magyar intézet. Szófiából jelentik: A szófiai egyetem mellett megszervezett magyar intézet és a magyar lektor pénteken megkezdte működését. Magyar lektorra Bödey József neveztek ki.

Májusban 360.000 pár tipuscipő készül. A Lábbeli Központ néhány héttel ezelőtt 285.000 pár munkásbakancs készítésére adott megbízást. E mennyiség gyártása már befejezéshez közeledik és a cipőkereskedők már meg is kapták a részükre szóló kontingens kiutalását. Mialatt a most elkészült cipők szétosztása folyik, a Lábbeli Központ már elkészítette a tervezetet a második termelési csoportra vonatkozóan. Májusban 360.000 pár tipuscipőt készített a Központ espedig 100.000 pár munkásbakancsot és vegyesen 260.000 pár férfi, női és gyermekcipőt. A gyártáshoz szükséges bőranyag szétosztása megkezdődött.

Film-különvonat a keleti fronton. (MN) A keleti fronton szolgálatot teljesítő vasúttársaság részére nagy öröme talált újításként a német birodalmi vasút különfilmvonatot rendezett be. A vonat három kocsiból áll: az előadóokocsiból, a gépi berendezéseket szállító szerkocsiból és a kezelőszemélyzet hálóokocsijából.

A burgonyavíz kitűnő szappanoldat-pótló. Nagyjelentőségű és eredményes kísérletekről számol be a Természettudományi Közlönyben Kieselbach Gyula fővárosi főgyógyász. A kísérletek során megállapították, hogy a burgonyavíz szennyoldóképesége sokkal nagyobb, mint a szappanpehely és a szappanpor-oldatoké. Ha a burgonya megfő, a víz, amelyet eddig elöntöttek, már is kitűnően használható főként színes áruk mindenekelőtt azonban selyemharisnyák és gyapjuneműek mosására. Minél forróbb a burgonyavíz, annál jobban oldja a szennyet. A burgonyavízet el is lehet párolgattatni és a finomporú maradék bármikor felhasználható mosásra.

Olaszország a kultura közvetítője Kelet és Nyugat között. Róma megalapításának 2695 éves fordulója alkalmából ünnepséget rendezett Budapesten a magyar-olasz kulturintézet. Giuseppe Tucci olasz egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem diszunktora nagyszabású előadást tartott Olaszországról. Hangoztatta, hogy Olaszország az évszázadok folyamán a kultura közvetítőjének szerepét játszotta Kelet és Nyugat között és jórészt olasz világutazók fedezték fel azokat a keleti utakat, amelyeken idegen hatalmak kizsákmányoló imperializmusa elindult. Ezzel szemben Olaszország mindig csak adott a Keletnek. Az olasz hatás érezhető egész Keleten.

Robbanás és tűz egy budapesti filmgyárban. Veszedelemmel fenyegető tűz ütött ki Budapesten a Magyar Film Iroda Könyves Kálmán körút 15 számú épületében. Egy filmtekercs előhívása közben a gyár laboratóriumában felrobbant és hét másik filmtekercset felgyújtott. A filmgyár tűzoltósága azonnal oltáshoz látott, de értesítették a központi tűzörséget is. Másfélórás munkával a tüzet eloltották. A tűzben elhamvadt a Páger Antal főszereplésével készülő Őrségváltás című filmnek az a része, amelyet hétfőn vettek fel és elpusztult többi között az Estélyi ruha kötelező című magyar filmnek az a része is, amelyet a forgatás során kivágtak a filmből. Elpusztult még több kisebb film egy részlete.

Kassa otthont emel az elaggott iparosok számára. A kassai iparosok elhatározták, hogy az iparosgyermekek üdülő telepének megvalósítása után otthont emelnek az elaggott iparosok számára.

Vakmerő rablótámadás Budapesten. Budapestről jelentik: A Kerepesi-temető igazgatósága értesítette a főkapitányságot, hogy az elmúlt hét szombatján két ismeretlen fiatalember rablótámadást kísérelt meg a temető területén. A fiatal emberek megtámadták özvegy Andrányi Gusztávnét, aki a Salgótarjáni-úti kapun át akart távozni a temetőből. Valamilyen kemény tárggyal szemensújtották s amikor összeesett, elkapták a retiküljét és futásnak eredtek. Az egyik temetőőr, aki szemtanúja volt a merényletnek, utánukeredt s az egyi kűket utól is érte. Ez azonban birokra keft vele, kiszabadította magát a temető őre kezei közül és végleg elmenekült. Az elrabolt retikült azonban hátrahagyta.

Állategészségügyi tanfolyamok rendezését kéri a gazdák. A miskolci gazdakamara — tekintettel az állatorvoshiányra — azt kérte az illetékes tényezőktől, hogy vármegyénként rendezzenek olyan pásztor- és állategészségügyi altszti tanfolyamot, ahol a résztvevőket az állatok ellésével kapcsolatos tudnivalókról és a segélynyújtási módokról is kioktatják. A tanfolyamokon a trokár használatára is ki lehet ne képezni a pásztorokat.

A gyümölcsfák háborús permetezéséről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a rézgálic pótlásánál tekintetbe jöhető permetezőszerekről, a nyulrágott gyümölcsfák megmentéséről, a peronoszpora veszedelmet jelző állomásokról, a gyümölcsfák alatt természetű zöldségfélékről, az idej szőlő metszéséről, az őszibaracktermesztés újításáról stb. A színes gyümölcsképet is közlő két lapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna-ut 84/c.) lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

KÖZGAZDASÁG

Pótkence, alumíniumszulfát, kotonin Magyar találmányok a közellátás szolgálatában

A vegyiparban használt nyersanyagok igen jelentős része külföldről kerül behozatalra hazánkba. Ezek között sok olyan van, melynek pótlásáról nemcsak azért kell gondoskodni, mert igen drágák, hanem azért is, mert egyrészt tengerentúlról jöttek eddig Európába, másrészt pedig, bár Európában kaphatók, most hadianyagszámba mennek és a hadiiparban használják fel azokat. Így különösen az európai vegyiparban vezető szereppel rendelkező Németország szüntette be sok vegyipari nyersanyag szállítását, mert a hadiiparban van rá szüksége.

KENCE HELYETT PÓTKENCE

Annál nagyobb figyelemmel kell kísérnünk a magyar találmányok sorsát. Az egyes magántestületek is belátták a találmányokkal való intenzivebb foglalkozás jelentőségét, úgyhogy már nemcsak magányos feltalálók foglalkoznak az önellátás szempontjából fontos találmányok kivitelezésével, hanem egyes testületek is.

Igy például a Budapesti Szobafestők, Mázolók, Fényezők, Címfestők és Aranyozók Ipartestülete nemrégiben egy olyan találmánnyal foglalkozott, amely a festőiparban igen nagy jelentőségű. Megvizsgálták Sente László találmányát. Ez a találmány

olyan koncepció elkészítésének módját írja le, melynek segítségével olajmentes festékanyagot lehet előállítani, de ez a festékanyag egyesíti magában az enyvesfestékek és olajfestékek előnyeit.

Előállították a találmányban leírt pótkanyagot és az Ipartestület vezetősége kiadta azt négy szakembernek, hogy megvizsgálják, illetve kipróbálják. A szakértők jelentése igen kedvező volt és ennek alapján az Ipartestület ezt a pótkanyagot a lenolaj-kence pótlására megfelelőnek találta.

A kence helyettesítésére már eddig is próbáltak pótkanyagokkal, de ezeket a pótkencéket terpentínből, gyantából és olajból töményítették, aminek semmi gyakorlati haszna nem volt. Ezek az anyagok ugyanis a zárolt hadianyagok jegyzékében szerepelnek, s így beszerzésük nehézségekbe ütközik.

A fenti találmány alapján azonban ezekből az anyagokból csak kis mennyiségre van szükség, míg a pótkence előállításához szükséges anyagok legnagyobb része csupa nem zárolt hazai anyag.

RÉZGÁLIC HELYETT ALUMINIUMSZULFÁT

A másik igen figyelemreméltó találmányban már teljes mértékben a helyesen értelmezett szellem érvényrejutását üdvözölhetjük. Mert míg régebben az egyesületek belső harcokkal, kicsinyes intrikákkal vesződtek és személyes

ügyekkel voltak elfoglalva, addig ma már több ilyen szakmai egyesület kezd a helyes utra térni és kezdi elfoglalni azt a helyet a nemzet életében, amely nemcsak hogy megilleti, hanem amelyet szinte kötelessége elfoglalni a régi egy helyben való topogás helyett.

A Magyar Kémikusok Egyesülete ugyanis igen helyesen a közellátás szempontjából fontos kérdésekkel kezdett el foglalkozni, de nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is. Már 1940-ben elkezdtek a kísérleteket az alumíniumszulfát alkalmazására a növényvédelemben.

hangsúlyoznunk. Köztudomású ugyanis, hogy eddig rézgálicoldatot használt a magyar mezőgazdaság növényvédelem céljaira, mégpedig vagonszámra. Köztudomású az is, hogy

a rézgáliccal szemben alumíniumszulfát szinte korlátlan mennyiségben található hazánkban és a kísérletek sikere esetén teljes mértékben fedezni tudjuk ezt a mezőgazdaságunkban olyanaira fontos szükségletet.

A kísérletek pedig teljes sikerrel jártak. Az alumíniumszulfátból készített 2 százalékos oldat segítségével ugyanazt a hatást lehet elérni, mint a rézgálicoldat segítségével.

A Magyar Kémikusok Egyesülete teljes két esztendőn keresztül folytatta kísérleteit, almafákon, körtefákon, szilvafákon, barackfákon és mogyoróbokrokra, de konyhakerti növényeken is. Az alumíniumszulfátból készített permetezőlevek segítségével kifogástalan eredményeket értek el.

Ez az eredmény annál inkább jelentőségteljes, mert nemcsak háborús szükségmegoldásnak tekinthető, hanem a jövőben, a háború után is elsőrangú permetezési anyag, s mint ilyen még csak pótkanyagok sem nevezhető. Az alumíniumszulfátból készített permetezési oldat elsőleges és elsőrangú használati anyag.

Az alumíniumszulfát külsejére nézve a burgonyacukorra emlékeztet, fehér és darabok formában hozzák forgalomba és ára kilogrammonként 40 fillér, tehát sokkal olcsóbb a legnagyobb részben külföldi eredetű rézgálicnál.

MÁR GYÁRTJÁK A MAGYAR MŰROSTOT

Lapunk több ízben is foglalkozott a textilgyártás problémáival és tájékoztattuk olvasóinkat nemcsak a textillelátásra és a textilgyártásra vonatkozó különböző rendeletekről, hanem azokról a kérdésekről is, amelyek a mai nehéz háborús viszonyok közepette megoldásra várnak.

Ismertettük azokat a kísérleteket, amelyek a textilipar számára létfontosságú és minden

val és világosság veszteség nélkül, stereoszkopikusan közvetíti a röntgenképet. A feltaláló egy modell alapján azokat a lehetőségeket mutatta be, melyek egy műtétnek plasztikus véghezvitelénél a test átvilágítása és a plasztikus látás által lehetővé válnak. A plasztikus élethű színű képek bemutatása által a találmány jelentősége orvosi praxiszban, valamint az oktatásoknál is különös jelentőséget nyer. (MNK)

A lengyel fő kormányzóság harca a tuberkulózis ellen. A Fő kormányzóságban a napokban egy bizottságot alakítottak, melyhez a jövőben az összes tuberkulózis ellen küzdő német hatóságok tartoznak. A bizottság feladata a Fő kormányzóságban a tuberkulózis leküzdésére irányuló terv keresztülvitele és a bizottságban résztvevő hatóságok segítségével a betegség leküzdése. A tuberkulózis leküzdésére rendelkezésre álló berendezéseket továbbra is megtartják. A betegség elleni küzdelem fokozottabb leküzdésére egy tuberkulózis elleni közösség alakult és pedig külön a németek és külön a lengyelek részére. Az újonnan alakult bizottság különben a Fő kormányzóságot képviseli a nemzetközi tuberkulózis elleni bizottságban. (MNK)

Uj szintetikus rost. Egy német textilgyárnak a textilrostoktól megkivánt egyéb tulajdonságok sérelme nélkül sikerült szintetikus uton érdes, pikkelyes felületű textilrostok előállítására eljárást kidolgoznia. Az eljárás lényege abban áll, hogy a rostok közvetlenül a fonás után, amikor még duzzadtak, cellulózét és gázképző anyagokat tartalmazó fürdőbe kerülnek. A cellulóze pikkelyszerű dudorok vagy pedig az alap rostra rátelepedett gázbuborékoktól felfújó vékony hártýácskák alakjában rakódik le. Az így nyert fonalakból különösen tartós és melegét tartó textilneműek készülnek. Az eljárás lehetővé teszi a pikkelyek és a vékony hártýafelülettel bezárt léghólyagocskák számára tetészerinti befolyását. A cellulóze-oldathoz proteínokat, fénytompító- és festékanyagokat is lehet keverni.

Plasztikus röntgenképek. A dortmundi orvosi székházban ing. Hubert Wiegmann egy rendkívül nagyfontosságú találmányról számolt be, mely röntgenátvilágításoknál plasztikus bepillantást enged az emberi szervezet belsejébe, egy különleges „Magneta” nevű szemüveg segítségével. A szemüveg csodálatos precízió-

igénynek megfelelő új műrostanyag előállítására történtek.

Ezek a kísérletek, mint már közöltük, igen szép eredménnyel jártak és ezeknek a kísérleteknek alapján került a textilgyártás használatába a kotonint, amely a rendkívüli nehézségekkel importálható rostanyagok pótlására megfelelőnek bizonyult.

Most beszámolhatunk arról, hogy a magyar gyárak annyit gyártanak, amennyi a hazánkban régebben gyártott összes rostanyagok mennyiségét huszszorosán felülmúlja.

Ez a műrostanyag elsődrendű szükségletet hivatott kielégíteni, de ugyanakkor abból a szempontból is méltánylandó, hogy olyan hazai növényekből gyártható, amelyek tetszőleges mennyiségben rendelkezésre állnak.

A műrost előállításánál többek között igen előnyösen használható fel nemcsak a csalán, hanem a burgonyakóro is, s ez ismét figyelemre méltó szempont, mert ezeknek a növényeknek beszüntetésével mezőgazdaságunk is egészen új, eddig ki nem használt jövedelmi forráshoz jut.

Mindez erőteljesen bizonyítja azt, hogy a magyar ipari fejlődésnek nem kell megállnia a háború, tehát, a tengerentúlról elmaradt behozatal, vagy a többi európai országokból elmaradt behozatal következményeképpen, hanem intenzíven fejlődhetik tovább közellátásunk biztosítására.

Csigák elleni küzdelem a kertben

A háziasszonynak igen nagy bosszúságára szolgál, mikor azt látja, hogy a frissen palántázott, de már szépen megeredt salátája, zamócája, káposztaféléi napról napra szinte fogynak, nemhogy gyarapodnának. Nappal nem láthatja a kártétőt, mert az alkonyat után jön elő és hajnalban már ismét a buvóhelyére húzódik. A nagyon korán kelő háziasszony néha találkozik ezzel a pusztítóval, amint elhagyva az ágyást, valamelyik zugba húzódik valami lapos kő, deszka, gazcsomó alá, utját ezüstösen fénylő sáv jelzi. Ez a kártétő csiganemzetségbe tartozik. Lehet házi csiga is, de leginkább a házatlan, vagy meztelen csiga. Ennek is van ugyan háza, de csak egy pikkely alakjában hordja azt, sőt ez

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Haben Sie es bereut, gnädige Frau? Nein, jugendlicher sieht man aus. Ob mein Mann damit einverstanden ist? Ich habe ihm nichts davon erwähnt, es soll eine Überraschung sein. Ich hätte ihn vorher fragen sollen. Sicher hätte er es nicht gewollt. die Männer haben es nicht gerne, wenn ihre Frau zu hübsch ist.

Megbánta, nagyságos asszony? Nem, fiatalosabbnak látszik az ember. Vajjon nincs-e a férjem ellenére? Nem szóltam neki róla semmit. Legyen meglepetés. Meg kellett volna előbb kérdezniem.

Bizonyára nem akarta volna, a férfiak nem szeretik, ha túl csinos a feleségük.

Szószedet

dünsten, - te, h. - t párolni

ich seinen Kopf zerbrechen darüber fejtét törni (rajta)

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

is elmaradhat és igazán »meztelen» csiga lesz belőle. Ezek a csigák azért járnak éjjel, mert a párás, nedves, hűvös levegő az éltető elemük, a meleg, száraz napot nem bírják, azért ezt az időt a buvóhelyen töltik. Rágásukat, pusztításukat éjjel végzik. Irtásukra rendszerint valamely hőmérget vagy gyomormérget alkalmazhatunk. A késő délutáni órákban a csigajárta helyeken felszórt oltatlan mészpor hamu, pétisó, kálisó (e két utóbbit egyuttal műtrágya is), fű részpor igen sok csigát elpusztít amiről reggel győződhetünk meg. Az oltatlan mészpor, pétisó, kálisó a növényekre hullva azokat megperzseli, azért ezeket a növények közé kell leönteni, hogy a zöld részek ne kerüljenek belőlük. Nedves, esős időben ezekkel nem védekezhetünk, 1 százalékos arzénoldattal való permetezéssel védekezhetünk, de ez igen veszedelmes a zöld állapotban felhasznált salátánál, kelnél, káposztánál, zamócánál. Éjjel nikotinoldattal való permetezés is sok csigát elöl, ha a permelében azokat megfürösztjük. Ha a kertben nedves rongyokból, deszkadarabokból cserépből jó buvóhelyet készítünk, az ide

menekült csigákat nappal összeszedhetjük és forró vízbe dobva elpusztíthatjuk.

Baromfi-ól segélyeket ad ki a kormány

A baromfitenyésztés fejlesztése érdekében a földművelésügyi minisztérium a gazdakamarák útján az idén is folytatja a baromfi-ól-segély kiutalását. Ilyen segélyben elsősorban az állami támogatással létesített, tehát állami ellenőrzés alatt álló, baromfitenyésztő mintaközségekbe tömörült kisgazdatenyésztők részesülhetnek. Segélyhez juthatnak azonban az olyan baromfitelpek is amelyek oktatási célt szolgálnak.

Az építési segély a költség 50 százaléka, legfeljebb 500 pengőig terjedhet. A segélykérők a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete által kiállított nyilatkozatofeltelesek aláírni, amelyet a községi előjáróság igazol. Az ólépítési segélyt a gazdakamarától kell kérni. Az építkezés akkor kezdhető meg, ha a segély kiutalását a kamara kilátásba helyezte.

A rejtélyes talizmán

IRTA: CLEM YORE

A hangjából halálos fenyegetés csendült ki. — Leon, megőrült?! Vigyázzon, ne bábároljon a pisztoly ravaszával!

Murdock kiáltása elárulta, hogy hirtelen gyermekes rémület fogta el.

— Nem játszom! Dobja le a pisztolyt! Murdock pisztolya csörömpölve esett a földre.

Leon mosolyogva fordult Jim felé.

— Uram, vegye fel azt a pisztolyt — mondta Jim átlépett Moreau testén és felvette Murdock pisztolyát. Azután visszatolta az aító tolváriát és felrántotta az aítót.

Ott állt Nowak az aítófélfához támaszkodva.

— Nowak mindent hallott — mondta — és elmondta Descartes Leonnak.

Most Leon berohant a rádiókabinba, letérdelt Moreau mellé és miután gondosan megvizsgálta, a rádiókészülék melletti pamlaagra fektette.

Moreau nyögött, majd morgott valamit és felhívította a szemét.

— Mi történt? — kérdezte.

— Elesett és a fejét a rádió motorjának a vastalpába ütötte. Hogy érzi magát? — kérdezte Jim.

— Ugy látszik, nagyon sokat futkostam. Ni, ni, vér?... — kérdezte az öreg és az ujjával végigtapogatta a fejét és az arcát — furcsa. Hogy történt ez?

Ekkor meglátta Murdockot és azonnal felgyenesedett.

— Emlékszem már. Maga tette ezt! Egy kis séle kell feküdnöm. Szédülök, mintha részeg volnék.

Visszahanyatlott a pamlaagra. Most iött meg ujra Murdock hangja.

— Leon, ez az ember itt — így kiáltott fel — megölt egy ember Seattle-ben. Amikor ezt Moreaunak megmondtam... én Istenem... Moreau azt mondta, hogy hagyjam szabadon elmenni. Bezártam az aítót és Moreau ekkor fe-

lém indult, elcsuszott, elesett és nekizuhant a vastalpatnak. Ne engedjük meg, hogy ez a fickó innen elmenjen!

Nowak komor arccal becsukta az aítót.

Leon így szólt:

— Szerencsése volt, hogy Moreau bevverte a fejét. Ugy látom, maga képtelen megeríteni, hogy miért olyan közömbös Moreaunak mindaz, amit maga itt Seattle-ről beszél.

— Nem. De nem engedhetjük meg, hogy Neill Jim most elmenjen. Egy emberéletben nem nyílnék számunkra ehhez fogható alkalom. Örültség volna. A nagy szerencse készen kínálkozik itt a maga számára, számomra és Moreau számára. Rákényszeríthetem ezt a fiút, hogy odavezessen minket arra a helyre, ahol az atvia azt a gazdag aranytelepet felfedezte. És különben is, ha nem cselekszünk gyorsan, ideérkezik Fleming püspök és egy fairbanksi repülőgép. S akkor már semmit se kezdhetünk vele!

Leon, Nowak felé fordulva mondta:

— Nowak elmondott nekem mindent erről a Neill Jimről. Mi nem törődünk azzal, hogy valaki mit követett el az Egyesült Államokban. Nem bizony! És a vándorló püspök-hittérítő se törődik azzal. És nem törődik ezzel az a pilóta sem, aki Fairbanksból jön a repülőgépen. Pedig ő sem mai csirke. Azok a repülők, akik az Északi sark körül repülnek, mit bántják, hogy valaki mit tett az Egyesült Államokban. hacsak derék fickó és helyén van a szíve. Murdock, maga legjobban tenné, ha nem sokat járatná már itt a száját, hanem odébbállna.

Murdock elindult az aító felé.

Nowak felhívította a tolvárt.

Descartes Leon így szólt:

— Murdock, Moreau és ennek a fiúnak az atvia régi aranykutató cimborák voltak. Egy takerő alatt aludtak, ugyanazt a pipát szívták, együtt rugtak be. Akik fiatal éveikben együtt szenvedtek és örültek, megismerték egymást időben, rosszban, azok elválhatatlanok lesznek a barátságban. Ilyen fából faragják itt északon az

igazi barságot férfi és férfi közt. Az egyik aranyásó még a pokoltól se riad vissza, ha a cimborájáról van szó. Ugy ám, Murdock. És éppen ilyen hiven tart ki az aranyásó a cimborája gyermeke mellett is. Ezt rága meg, Murdock és ehhez igazodjék!

Murdock kirohant és becsapta maga után az aítót.

Moreau mosolyogva nézett szembe Leonnal.

— De megeredt a nyelve! Honnan tudja, hogy Neill Jim és én fiatal korunkban együtt berugtunk?

— Onnan tudom, hogy azokban az időkben minden férfi berugott. Hány estén mondtotta el nekem és Julie Marie-nek, hogy milyen világ volt Dawson Cityben, amikor berugtak és arannyal fizettek a honzervhusért, ami a dobozból kikerült? És eleget hallottam magától erről a „Napsugár” Neill Jimről. Azalatt a husz év alatt, amit magával együtt töltöttem el, elég alkalom volt mindezt alaposan megismerni.

Folytatása következik.

Apróhirdetések

A szállítási nehézségekre való tekintettel SZÉN, KOKSZ ÉS FASZÉN szükségletét már most szereze be. Előjegyzéseket elfogad

KISS PÁL ÉS TÁRSAI
tüzifa és szénnagykereskedő, Szent István ut 7.
a-1635

Eladó Dob utcában szép háztelek. Értekezni lehet Erzsébet tér 9 szám alatt. a-1470-f

Eladó ház Zomborban, Mester utca 21. Érdeklődni: Herceg Ferenc utca 37 alatt. a-1633-f

Központban, Zrinvi utca 15., egy üzlethelyiség, mellékkelviséggel és nagy pincével azonnal kiadó. -1634-f

Sarokszoba bolthe-lyisének kiadó. Nagy Lajos utca sarok, ártézikutnál. Érdeklődni ugyanott a tuhajdonosnál. a-1631-f

Eladó motorkerékpár mellékkocsival, jó gumikkal. Érdeklődni: Zombor, Antal utca 39. a-1632-f